

Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg
Christiansborg
1240 København K

Beskæftigelsesministeriet
Ved Stranden 8
1061 København K

T 72 20 50 00
E bm@bm.dk
www.bm.dk

CVR 10172748
EAN 5798000398566

Arbejdsmarkedsudvalget har i brev af 21. november 2008 stillet følgende spørgsmål nr. 31 (AMU alm. del), som hermed besvares.

16. december 2008

J.nr. 2008-0007658

Spørgsmål nr. 31:

”Hvordan vurderes SF’s udspil om at skaffe mere arbejdskraft?”

Endeligt svar:

Socialistisk Folkeparti (SF)’s arbejdskraftpakke ”*SF skaffer 80.000 ekstra i arbejde*” fra 20. november indeholder 18 forslag og skønnes ifølge SF at styrke beskæftigelsen med over 80.000 helårspersoner.

Det fremgår ikke eksplicit af pakken, hvad de enkelte forslag koster, men SF anfører, at tiltagene er finansieret indenfor partiets 2015-plan. I det omfang forslagene medfører merudgifter, vil det øge kravet til, hvor meget beskæftigelsen nødvendigvis må stige for at sikre økonomisk holdbarhed.

Det har ikke været muligt at vurdere effekten af samtlige forslag i pakken, da visse af forslagene ikke er tilstrækkeligt beskrevet, og afgørende antagelser eller dokumentation ikke fremgår. I visse forslag har de skønnede effekter karakter af regneeksempler – som kan illustrere et potentiale – men som ikke sandsynliggør at effekterne kan opnås med den politik, der foreslås.

Det skal understreges, at der ved en beskæftigelseseffekt eller arbejdsudbudseffekt skal forstås et permanent løft af beskæftigelsen, som ikke ville være fremkommet, hvis forslaget ikke var gennemført. En midlertidig beskæftigelsesfremgang som følge af gode konjunkturer forsvinder igen, når konjunkturerne vender – og kan derfor ikke tælles med. Opgørelsen af beskæftigelseseffekter skal reflektere, hvilken virkning der med stor sikkerhed vil vise sig. Effekten skal derfor med rimelig sikkerhed realiseres som følge af det konkrete forslag. Beskæftigelseseffekter kan således ikke baseres på regneeksempler eller andre illustrationer af mulige potentialer.

Man skal desuden være opmærksom på, at SF i deres 2015-udspil *Velfærd – der hænger sammen* foreslår afskaffelse af starthjælp og kontanthjælpsloftet, afviser regeringens skattelettelser *Lavere skat på arbejde* og vil have fuld lønregulering af overførslerne. Alle 4 forslag forringer tilskyndelsen til at arbejde – og trækker i retning af mindre arbejdsudbud og lavere beskæftigelse. SF foreslår også ophævelse af varighedsbegrænsningen på 52 uger i sygedagpengeloven, hvilke vurderes at forlænge de lange sygeforløb yderligere med deraf følgende reducerede chancer for

at vende aktivt tilbage til beskæftigelse. SF stiller dermed også forslag, der reducerer beskæftigelsen.

I tabel 1 er beskæftigelseskønnene af SF's arbejdskraftpakke vist samt Beskæftigelsesministeriets vurdering heraf. Et (+) angiver, at forslaget vurderes at have en positiv beskæftigelseeffekt, men at effekten er af begrænset omfang og meget usikker, herunder i en del tilfælde ikke mulig at beregne ud fra oplysningerne i forslagene.

Tabel 1. Vurdering af beskæftigelseseffekterne af SF's arbejdskraftpakke

	SF's skøn	Beskæftigelsesministeriets skøn
	Helårspersoner	
1. Ret til fuld tid i den offentlige sektor	15.000	1.-3.000
2. Senioraftrapning	4.500	(+/-)
3. Justering af efterlønnen	3.600	(-)
4. Bedre og hurtigere aktivering	2.700	1.700
5. Mere udenlandsk arbejdskraft	5.000	(+)
6. Bedre integration	18.700	(+)
7. Mindre trængsel i trafikken	2.500	(+)
8. Færre trafikulykker	1.000	(+)
9. Færre arbejdsulykker	1.100	(+)
10. Lavere sygefravær (arbejds miljø)	5.000	(+)
11. Rummeligere arbejdsmarked	2.000	(+)
12. Flere revalideringsforløb	6.000	(+)
13. Bedre sundhed via forebyggelse	2.000	(+)
14. Job til arbejdsløse fleksjobbere	3.000	0
15. Hurtigere uddannelse	4.000	(+)
16. Danskere i Malmø vender hjem	2.000	0
17. Afskaffelse af lukkedagene	2.000	2.000
18. Mere uddannelse i fængslerne	300	(+)

Anm.: Se bilag 1 for en uddybning af, hvad forslagene går ud på, samt Beskæftigelsesministeriets vurdering heraf.

Det er min vurdering, at der er et beskæftigelsespotentiale i de fleste af SF's forslag, men at en samlet effekt på 80.000 helårspersoner er kraftigt overvurderet.

Uden yderligere oplysninger om de enkelte forslag end beskrevet i "SF skaffer 80.000 ekstra i arbejde", har det ikke været muligt, at vurdere forslagene nærmere. Se bilag 1 for præsentation af de enkelte forslag og kommentarer hertil.

Venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen

Bilag 1. Uddybende bemærkninger til SF's forslag

1. Ret til fuld tid i den offentlige sektor

”Alle offentligt ansatte på deltid skal tilbydes en forbedret ret til fuld tid i de overenskomstbaserede aftaler. SF sikrer generelt flere midler til kommunerne. Det vil kunne betale det øgede arbejdsudbud. Derudover skal retten til fuld tid sikres ved naturlig afgang.”

SF skønner, at forslaget vil øge beskæftigelsen med 15.000 helårspersoner.

Bemærkninger

I forbindelse med trepartsforhandlingerne i sommeren 2007 er det beregningsteknisk skønnet, at hvis alle offentligt ansatte, som ønsker højere arbejdstid, fik den mulighed og brugte den, vil det betyde en stigning i beskæftigelsen svarende til 6.000 helårspersoner og medfører merudgifter på 2 mia.kr. Beregningen er baseret på en stikprøvebaseret spørgeskemaundersøgelse, som er behæftet med usikkerhed.

Antallet af deltidsansatte, der tilkendegiver et ønske om fuldtidsarbejde, kan imidlertid ikke tages som udtryk for den forventede beskæftigelseseffekt.

Det kan henføres til, at der ikke nødvendigvis er overensstemmelse mellem respondenternes ønsker til indholdet i og vilkårene for arbejdet på den ene side og det konkrete indhold, herunder arbejdssted, placering af de ekstra timer i konkrete vagtskemaer mv. på den anden side. Det er derfor vanskeligt at vide, hvor mange deltidsansatte, der vil gøre brug af en ret til fuldtidsansættelse.

Det er desuden uklart, hvad SF forstår ved en forbedret ret til fuld tid, altså rækkevidden af rettigheden.

Beskæftigelseseffekten afhænger endvidere af, i hvilket omfang flere fuldtidsansættelser vil føre til en modgående reduktion i antallet af medarbejdere. Det beror bl.a. på, hvordan de enkelte institutioner kan håndtere tilrettelæggelsen af arbejdet med flere fuldtidsansatte og færre deltidsansatte. På den baggrund vurderes det beregnede beskæftigelsespotentiale at have karakter af et overkantsskøn.

Beskæftigelseseffekten af SF's forslag vurderes derfor at være betydeligt mindre end 6.000 helårspersoner og i størrelsesordenen 1.-3.000 personer jf. Finansministeriets skøn.

Det bemærkes samtidig, at regeringen sammen med KL og Danske Regioner i forbindelse med trepartsaftalen i sommeren 2007, har forpligtet sig til at arbejde for, at deltidsansatte, der ønsker det, får mulighed for at arbejde fuld tid eller flere timer. Endvidere har regeringen med jobplanen i foråret 2008 justeret reglerne for supplerende dagpenge - med henblik på at styrke arbejdsgivernes incitament til at oprette flere fuldtidsstillinger.

2. Senioraftrapning

Det foreslås, at efterlønsberettigede får adgang til senioraftrapning med delvis lønkomensation med refusion til arbejdsgiverne svarende til lønkomensationen (inklusive arbejdsmarkedsbidrag) – dog maksimalt 61,98 kr. i timen i 2008-priser for højst 10 timer om ugen.

SF skønner, at forslagene øger beskæftigelsen med 4.500 helårspersoner.

Bemærkninger

Det er Beskæftigelsesministeriets vurdering, at forslaget ikke vil være særlig attraktivt for arbejdsgiverne, da forslaget enten betyder stigende lønudgifter eller lavere produktion. Det vil begrænse effekten af forslaget. For lønmodtagerne har forslaget to modsatrettede effekter. Nogle personer vil vælge deltid frem for efterløn, mens andre vil vælge deltid frem for fuld tid. Forslaget vurderes at have en begrænset og ubestemt beskæftigelseeffekt.

Vedlagt et regneeksempel, som kan illustrere SF's forslag:

Personer med efterlønsbevis kan – mod at frasige sig ret til efterløn – aftale med arbejdsgiveren at gå ned i tid med delvis lønkomensation. Eksempelvis fra 37 til 27 timer, hvor arbejdsgiveren så udbetaler den hidtidige timeløn for f.eks. 5 timer ud af den samlede nedgang på 10 timer eller for 10 timer til den halve timeløn (heraf betegnelsen delvis lønkomensation). Arbejdsgiveren får refusion for lønkomensationen for højst 10 timer med et beløb svarende til 1/3 af omregningsraten (61,98 kr. i 2008).

Med en timeløn på 200 kr. bliver regnestykket for arbejdsgiveren:

Før aftale	37 timer a 200 kr.	7.400 kr.
Efter aftale	27 timer a 200 kr.	5.400 kr.
	5 timer a 200 kr. (eller 10 timer med den halve timeløn)	1.000 kr.
	Refusion for 5 timer	- 310 kr.
	I alt	6.090 kr.

Før aftalen fik arbejdsgiveren 37 timers arbejde til en timeløn på 200 kr. Efter aftalen får arbejdsgiveren 27 timers arbejde til en (resulterende) timeløn på 226 kr. Hvis arbejdsgiveren ikke kan undvære de ved aftalen forsvundne 10 timers arbejde, må han ansætte mere arbejdskraft og derved forøges de anførte 6.090 kr. med 2.000 kr. til i alt 8 090 kr.

Resultatet for arbejdsgiveren er – såfremt han vil opretholde 37 timers arbejde – en lønudgift på 690 kr. (svarende til ca. 35.000 kr./år). Hvis arbejdsgiveren accepterer, at der fremover "kun" arbejdes 27 timer, sparer han lønudgift på 1.310 kr. (ca. 68.000 kr./år) mod en arbejdsreduktion på 27 pct.

Arbejdsgiverne kommer overordnet set til at finansiere besparelser på efterlønskontoen – enten i form af øgede lønudgifter eller ved en lavere produktion. Besparelser på efterlønskontoen opstår ved, at lønmodtageren undlader at gå på efterløn mod at fortsætte beskæftigelsen – lidt nedsat og til en lidt mindre løn.

Lønmodtageren kan teoretisk få supplerede dagpenge (i eksemplet for 10 timer). Dette er dog meget tvivlsomt, da personen næppe kan anses for at stå til rådighed for et fuldtidsarbejde.

I forslaget er anført, at arbejde under en senioraftrapningsaftale skal betragtes som almindeligt arbejde. Det vil bryde med gældende regler, idet støttet arbejde ikke kan medregnes i forbindelse med opgørelse af beskæftigelseskravet eller indgå i et beregningsgrundlag.

3. Justering af efterlønnen

SF foreslår en række justeringer i efterlønsordningen:

Delforslag nr. 1

”Efterlønnere skal kunne modtage efterløn for alt arbejde op til 34 timer pr. uge (fuldtidsforsikrede). I dag er der en mindste udbetalingsregel, der betyder, at der ikke kan udbetales efterløn for mindre end 7,4 timer pr. uge. SF foreslår, at supplerende efterløn kun bortfalder for de sidste 3 timer op til 37 timer.”

Delforslag nr. 2

”Arbejdsgiverne, der tager efterlønnere ind til kortere jobs, skal ikke længere betale G-dage. I dag betaler arbejdsgivere dagpengegodtgørelse (G-dage) for 1., 2. og 3. ledighedsdag i forbindelse med afskedigelser mv. også af efterlønsmodtagere.”

Delforslag nr. 3

”Bedre efterløn skal gøres til en aktiv gulerod også for de mennesker, der ikke kan arbejde på fuld tid til de fylder 62 år. Personer, som tidligst overgår til fuld efterløn mindst 2 år efter tidspunktet for efterlønsbevis, og som i perioden har arbejdet i mindst 2080 timer opnår ret til efterløn uden modregning for ikke-udbetalt pension, og bevarer endvidere ret til bonus. De 2080 timer svarer til lidt mere end halv tid i 2 år.”

Delforslag nr. 4

”Efterlønnere skal tilbydes et øget økonomisk incitament til at vælge en gradvis aftrapning. Efterlønsmodtagere skal kunne tjene 30.000 kr. (2007-niveau), uden at der sker modregning i ydelserne.”

SF skønner, at forslagene øger beskæftigelsen med 3.600 helårspersoner.

Bemærkninger

Det er Beskæftigelsesministeriets vurdering, at delforslag 1-3 vil have en begrænset positiv beskæftigelsesvirkning. Delforslag 4 vurderes at øge antallet af efterlønsmodtagere. Samlet set vurderes forslagene under ét at give anledning til en negativ beskæftigelsesvirkning.

Delforslag 1:

Arbejdsdirektoratet oplyser, at der i 2007 ifølge efterlønsregisteret var knap 700 personer omfattet af mindsteudbetalingsreglen med i alt 5.900 timer, svarende til ca. ½ mio. kr. eller ca. 3 fuldtidsbeskæftigede. Da a-kasserne formentlig ikke i alle tilfælde indberetter mindsteudbetalingssituationer til registeret, vil der sandsynligvis være flere tilfælde omfattet af mindsteudbetaling end registreret. Direktoratet vurderer, at en afskaffelse af mindsteudbetalingsreglen for efterlønsmodtagere ville

medføre en merudgift til efterløn for staten på ca. 1 mio. kr. årligt og en minimal effekt på arbejdsudbuddet.

Delforslag 2:

Arbejdsdirektoratet vurderer, at afskaffelse af G-dage for efterlønsmodtagere vil medføre en merudgift for staten på ca. 1 mio. kr. årligt til efterløn, idet den pågældende skal have efterløn fra 1. ledighedsdag.

Arbejdsdirektoratet vurderer, at SF's delforslag vil have en minimal effekt på arbejdsudbuddet.

Delforslag 3:

Forslaget vil medføre, at en gruppe personer vil udskyde deres overgang til efterløn til 2 års reglen er opfyldt, da de nu har et øget økonomisk incitament til det. Det øger alt andet lige arbejdsudbuddet.

Forslaget vil dog ligeledes medføre, at en gruppe personer, som i dag vælger at overgå til efterløn pga. pensionsmodregning, nu vil få forøget deres indkomst væsentligt og derved sandsynligvis overgå til efterløn. Det mindsker alt andet lige arbejdsudbuddet.

Arbejdsdirektoratet vurderer, at det er usikkert, om SF's delforslag netto set vil have en positiv effekt på arbejdsudbuddet.

Delforslag 4:

Forslag om et fradragsfrit beløb i efterlønsordningen har været overvejet mange gange i de sidste år, både i pressen og i Folketinget ved forespørgselsdebatter, ved beslutningsforslag og senest i forbindelse med velfærdsreformen fra 2006.

Problemstillingen knyttet til at indføre et fradragsfrit beløb i efterlønsordningen kan sammenfattes ved:

- Forslaget vil umiddelbart medføre merudgifter til efterløn til de efterlønsmodtagere, der i dag har arbejde ved siden af efterlønnen. Denne merudgift er virkningen ved uændrede forhold og dermed ikke flere eller færre på efterløn og hverken mere eller mindre arbejdsudbud end i dag.
- En positiv gevinst vil opstå i det omfang, at de nuværende lavtlønnede efterlønsmodtagere begynder at arbejde, eller arbejder mere end i dag, ved siden af efterlønnen.
- Flere fuldtidsbeskæftigede, især lavtlønnede, vælger efterløn med lidt arbejde ved siden af, frem for at fortsætte med at arbejde fuld tid. Det er en uheldig side af forslaget, at incitamentet til en sådan delvis tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet øges markant: Ved lav løn vil man typisk ved 5-7 timers ugentligt arbejde sammen med efterløn opnå samme samlede indkomst som ved fuldtidsarbejde. Selv for dem, hvor der er en forskel vil forslaget betyde at denne forskel indsnævres væsentligt.

Det er således regeringens vurdering, at forslaget sandsynligvis både medfører merudgifter til efterløn og færre i arbejdsstyrken afhængigt af, hvor stort det fradragsfrie beløb er.

Ved lov 1540 af 2. december 2006 (Velfærdsreformen) blev der indført et lempeligere fradrag for arbejdsindkomst (kontrollabel arbejdstid) på op til 30.000 kr. pr. år for efterlønsmodtagere med en lav timeløn - for at øge lavtlønnedes incitament til at arbejde i efterlønsperioden.

Et generelt fradrag for arbejdsindkomst på 30.000 kr. årligt vil gøre efterlønsordningen mere attraktiv. Det vurderes derfor, at overgangen fra fuld tid til nedsat tid med efterløn vil overstige overgangen fra fuld efterløn til nedsat efterløn. På den baggrund skønnes forslagens beskæftigelseseffekt at være negativ.

4. Bedre og hurtigere aktivering

SF foreslår:

1. Fremrykning af aktiveringsindsatsen til 6 måneder
2. Ret til kortere kompetenceafklarings- og jobsøgningskursus efter 5 ugers ledighed. Obligatorisk screening for læse- og staveproblemer ved ledighed. Behovet for supplerende danskundervisning afdækkes ligeledes.
3. Alle (ubesatte) jobordrer skal indgå på Jobnet.
4. A-kasserne får ansvaret for forsikrede ledige de første 9 måneder, herunder også sygedagpengemodtagelse for ledige. Desuden overtager a-kasserne udbetaling af SVU, ledighedsydelse og fleksydelse.
5. Jobcentrene gøres til selvejende regionale institutioner under politisk ledelse af regionale beskæftigelsesråd med deltagelse af arbejdsmarkedets parter og de offentlige myndigheder. Den overordnede styring af jobcentrene aftales gennem et trepartsarbejde i Det Nationale Beskæftigelsesråd.
6. Målrettet, tidlig opkvalificering til alle ledige, som mangler kompetencer.
7. Intet krav om 4 jobansøgninger om ugen.

SF skønner, at forslagene øger beskæftigelsen med 2.700 helårspersoner.

Bemærkninger

Beskæftigelsesministeriet skønner, at effekten af en generel fremrykning af aktiveringsindsatsen fra 9 til 6 måneder for dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere vil være 1.700 helårspersoner i beskæftigelse og koste omkring 215 mio. kr. årligt fuldt indfaset og givet en uændret redskabssammensætning. Skønnet er baseret på målgruppens størrelse og en motivationseffekt på hhv. 20 pct. og 10 pct. for dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere. Dette skøn blev også anvendt i forbindelse med efterårets forhandlinger om en arbejdsmarkedsreform.

Forslag 2 med øget ret (uden pligt) til kortere kurser, screening for læse- og staveproblemer samt afdækning af behovet for supplerende danskundervisning skønnes ikke i sig selv at øge beskæftigelsen.

Forslag 3 har sandsynligvis til formål at øge informationen om ledige job, men det vil kræve et meget omfattende administrativt arbejde løbende at ajourføre, om opslåede job hos arbejdsgiverne er blevet besat. Den jobsøgende har altid mulighed for selv at kontakte arbejdsgiveren for at høre, om et konkret job er blevet besat inden der ansøges om det.

Forslag 4 bygger på en formodning om, at ledigheden vil falde permanent, hvis a-kasserne overtager indsatsen fra jobcentrene, fordi de konsekvent måtte gøre arbej-

det mere effektivt end jobcentrene. Der findes imidlertid ikke undersøgelser eller dokumentation, som understøtter, at dette skulle være tilfældet. Det er derfor vanskeligt at tillægge forslaget effekt.

Forslag 5 om øget partsindflydelse skønnes ikke i sig selv at kunne øge beskæftigelsen.

En effekt af forslag 6 om målrettet, tidlig opkvalificering vil afhænge af, hvad tilbuddet består i, dets varighed, og hvor vidt det er obligatorisk at deltage eller ej. På baggrund af det beskrevne er det ikke muligt at skønne over effekten, men forslaget vil medføre merudgifter.

Forslag 7 svarer til, hvad beskæftigelsesministeren netop har foreslået.

5. Mere udenlandsk arbejdskraft

SF foreslår, at :

1. Administrationen flyttes fra Udlændingestyrelsen til Beskæftigelsesministeriet
2. Handlingsplan for bedre rådgivning og kortere sagsbehandling.
3. Ret til at medbringe ægtefælle (uden ret til offentlig forsørgelse)

SF skønner, at forslagene kan øge beskæftigelsen med 5.000 helårspersoner.

Bemærkninger

Flytning af administration samt handlingsplaner uden nærmere konkretiserede forslag skønnes ikke i sig selv at kunne øge beskæftigelsen. En ret til at medbringe ægtefællen for udenlandske arbejdstagere kan øge beskæftigelsen i det omfang, at ægtefællen kommer varigt i beskæftigelse.

Antallet af udstedte EU/EØS opholdskort i Danmark udgjorde i 2008 knap 24.000 – hvoraf ca. 3.700 var til medfølgende familiemedlemmer. Dvs. at antallet af medfølgende ægtefæller var lavere. Givet det nuværende høje niveau for opholdstilladelser til EU/EØS-borgere, vil en effekt i den størrelsesorden, som SF foreslår på 5.000, således kræve en markant stigning i indvandringen.

Forslagene vurderes at kunne lette rekrutteringen, men det er yderst usikkert at skønne over effekten. Det kan oplyses, at der med regeringens Jobplan fra foråret 2008 blev iværksat en række tiltag, som styrker den internationale rekruttering, men grundet den store usikkerhed bl.a. om adfærden i udlandet blev beskæftigelsesbidraget fra denne del af planen ikke tillagt permanente beskæftigelseseffekter.

6. Bedre integration

SF foreslår, at:

1. Den såkaldte trappemodel kombineres med rotationsordninger.
2. Øget brug af individuelle jobpakker og mentorordninger.
3. Lønkomensation og gratis danskundervisning.
4. Målrettet indsats for at mindske frafaldet på erhvervsuddannelserne og flere midler til lektiecafé og Skolementorordninger.
5. Bedre sikring af praktikpladser til alle på erhvervsuddannelserne bl.a. via øget arbejdsgiverrefusion finansieret gennem AER.

6. Oprettelse af et antidiskriminationsnævn, som bl.a. skal kortlægge diskrimination på arbejdsmarkedet, lave kampagner og understøtte virksomheder, der ønsker at bekæmpe diskrimination

SF skønner, at forslagene vil øge beskæftigelsen med 18.700 helårspersoner – knap ¼ af den samlede beskæftigelseffekt af arbejdskraftpakken.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger

SF's skøn er primært et regneeksempel. Det bygger på, at det er muligt at gentage succeshistorien fra 2003-2006, hvor indvandrere og efterkommere oplevede en historisk enestående beskæftigelsesfremgang ikke mindst som følge af gunstige konjunkturer og rekordlav generel ledighed. SF's forslag skulle ifølge oplægget alene kunne skabe en tilsvarende effekt.

Beskæftigelsesministeriet vurderer, at fremgangen over den 4-årige periode 2003-2006 i fravær af meget omfattende reformer ikke kan gentages permanent og fastholdes herefter.

Mange af de ting, som SF foreslår, bl.a. individuelle jobpakker, mentorordninger, lektiecafé findes allerede i dag. Det er derfor Beskæftigelsesministeriets vurdering, at forslagene kun vil have en begrænset effekt i relation til at få flere indvandrere i arbejde.

SF foreslår også en sikring af praktikpladser finansieret gennem AER, men uden nærmere angivelse af omfang og forventede omkostninger er det umuligt at kvantificere effekten. Det potentielt ønskede antal praktikpladser kendes ikke.

7. Mindre trængsel i trafikken

SF vil sikre investeringer i den kollektive trafik og etablere en betalingsring omkring København og Århus.

SF skønner, at forslaget vil øge beskæftigelsen med 2.500 helårspersoner.

Bemærkninger

Forslaget vurderes at kunne styrke beskæftigelsen, men Beskæftigelsesministeriet kan ikke verificere effekten.

Transportministeriet har oplyst følgende:

”Transportministeriet vurderer, at en satsning på nedbringelsen af den stigende trængsel i biltrafikken – særligt i hovedstaden og andre større byområder – vil kunne reducere bilisternes rejsetid.

Det vil bidrage til en forbedret mobilitet på arbejdsmarkedet, men det er imidlertid vanskeligt at kvantificere denne effekt på arbejdsudbuddet, idet folk ikke nødvendigvis vil anvende den sparede transporttid på arbejde men eksempelvis familie, fritid mv.

Transportministeriet skal i øvrigt henlede opmærksomheden på, at regeringen den 8. december 2008 har offentliggjort en plan for fremtidens transportsystem *Bære-*

dygtig transport – bedre infrastruktur. Et centralt element i denne plan er netop at iværksætte initiativer, der kan medvirke til at reducere trængslen”.

Effekterne af indførelse af en betalingsring omkring København og Frederiksberg kommuner har været analyseret i DØR’s rapport fra foråret 2006, som finder at der kan være en velfærdsgevinst forbundet med ringen, men samtidig påpeger at beregningerne er meget usikre. Beregningerne peger endvidere på, at størrelsen af en beskæftigelsesgevinst vil afhænge af hvorvidt provenuet fra betalingsringen tilbageføres som indkomstskattelettelser eller investeres i kollektiv trafik. Den største beskæftigelseseffekt opnås ved at sænke indkomstskatten.

8. Færre trafikulykker

SF vil nedbringe antallet af trafikulykker med 10 pct. via automatiske fartfælder, bremselåse, alkoholmetre mv. og anvende provenuet til sortpletbekæmpelse.

SF skønner, at forslaget vil øge beskæftigelsen med 1.000 helårspersoner.

Bemærkninger

Forslaget vurderes at kunne reducere antallet af trafikulykker og dermed også kunne styrke beskæftigelsen. Beskæftigelsesministeriet kan dog ikke verificere beskæftigelseskønnet, da ministeriet ikke har viden om, hvor meget fravær trafikulykker forårsager beskæftigelsesmæssigt. Beskæftigelsesministeriet har heller ikke kendskab til virkningen af hhv. automatiske fartfælder, bremselåse, alkoholmetre mv., herunder om det i sig selv kan reducere omfanget af ulykker i det foreslåede omfang.

Transportministeriet har oplyst følgende:

”Transportministeriet vurderer, at en række af de nævnte tiltag vil kunne medvirke til en nedbringelse af ulykkesantallet. Ministeriet er dog ikke umiddelbart i stand til at vurdere, i hvilket omfang øgede investeringer i sortpletbekæmpelse vil kunne have en beskæftigelsesmæssig effekt”.

Forslaget vil medføre merudgifter til de foreslåede tiltag.

9. Færre arbejdsulykker

SF vil udarbejde handlingsplaner med arbejdsmarkedets parter med et mål om at reducere antallet af arbejdsulykker med 15 pct. Desuden skal en ny handlingsplan reducere stress blandt personale inden for omsorgsområdet og reducere fraværet med 2 dage i gennemsnit. SF skønner, at forslaget vil øge beskæftigelsen med 1.100 helårspersoner.

Bemærkninger

Forslaget består af målsætninger for handlingsplaner, der ikke er konkretiserede. På den baggrund kan der ikke beregnes beskæftigelseseffekter.

Forslaget om arbejdsulykker er mindre ambitiøst end regeringens målsætning om at reducere antallet af arbejdsulykker med 20 pct. SF’s effekt er tilsyneladende baseret på, at en 15 pct. reduktion svarer til 1.100 ulykker (jf. tabel 1, s. 3 i udspillet), og at samtlige personer, der har været udsat for en alvorlig arbejdsulykke, overgår til førtidspension og/eller sygedagpenge permanent frem for at arbejde efterfølgende.

Ifølge Arbejdstilsynets definition på alvorlige arbejdsulykker var der i 2007 5.540 alvorlige ulykker. 15 pct. heraf er 830 personer. Med hensyn til konsekvenserne af ulykker viser Arbejdsskadestyrelsens årsstatistik for 2008, at der selv blandt de, der tildeles 50 pct. erhvervsevnetab, er en betydelig erhvervsdeltagelse i året efter ulykken. En forebygget, alvorlig ulykke svarer derfor ikke til, at arbejdskraften øges svarende til et årsværk.

SF's forslag om stress vedrører kun en del af arbejdsmarkedet, hvor regeringens nuværende målsætning om at reducere sygefravær på grund af dårligt psykisk arbejdsmiljø (og dermed også arbejdsrelateret stress) vedrører hele arbejdsmarkedet. Regeringens målsætninger er opstillet på baggrund af en enig indstilling fra arbejdsmarkedets parter og er styrende for både Arbejdstilsynets og Arbejdsmiljørådets arbejde.

10. Lavere sygefravær

SF foreslår, at:

1. Ændring af arbejdsmiljøloven, så arbejdsgiverne får pligt til at tilrettelægge arbejdet, så det bliver godt, sikkert og sundt for de ansatte.
2. Medarbejderne får nogle klare arbejdsmiljørettigheder.
3. Genindførelse af Arbejdstilsynets ret til at give administrative bøder, hvis en arbejdsgiver undlader at lave lovpligtig APV eller hvis APV mangler at inddrage sygefravær eller mangler en handleplan, der skal forbedre dårligt arbejdsmiljø.
4. Genindførelse af retten til at vælge sikkerhedsrepræsentanter på arbejdspladser med ned til 5 medarbejdere og indførelse af arbejdsmiljøklippekort – hvor arbejdsgiverne får klip for at overtræde arbejdsmiljøreglerne og ved gentagende overtrædelser kan blive fradømt retten til at drive virksomhed i en periode.
5. Udbygning af § 9 uddannelsen for sikkerhedsrepræsentanter – og ledere, så de skal på obligatorisk et 2-3 dages kursus i psykisk arbejdsmiljø hvert tredje år.
6. Sygefraværsopfølgning og arbejdspladsfastholdelse kommer til at indgå i APV'en.

SF skønner, at forslaget vil øge beskæftigelsen med 5.000 helårspersoner.

Bemærkninger

Regeringen har allerede taget en lang række initiativer til at sikre et godt arbejdsmiljø på landets virksomheder. Flere af SF's forslag er tilgodeset igennem nuværende regler eller via igangværende initiativer.

F.eks. indeholder Arbejdsmiljøloven allerede i dag bestemmelser, der giver ansatte på danske virksomheder en række rettigheder i forbindelse med arbejdsmiljøforholdene på deres virksomhed. Bl.a. har medarbejderne ret til at lade sig repræsentere i virksomhedernes arbejdsmiljøarbejde af en sikkerhedsrepræsentant.

Ministeren har derudover taget initiativ til trepartsdrøftelser om at modernisere og fremtidssikre reglerne om virksomhedernes sikkerheds- og sundhedsarbejde, her-

under bl.a. de obligatoriske arbejdsmiljøuddannelser for sikkerhedsrepræsentanter og sikkerhedsledere.

Hvad angår sygefravær og arbejdspladsvurdering (APV), stiller reglerne om arbejdspladsvurdering allerede i dag krav om, at virksomhederne inddrager sygefravær i deres APV. Virksomheden skal overveje, om den har arbejdsmiljøforhold, der medvirker til sygefravær – og hvis det er tilfældet, skal der udarbejdes handlingsplaner for løsning af problemet.

Muligheden for administrative bøder ved manglende eller mangelfuld arbejdspladsvurdering blev afskaffet, da regeringen trådte til, idet det er ministerens holdning, at straf skal stå mål med forseelsen.

SF's forslag er efter Arbejdstilsynets vurdering utilstrækkeligt beskrevet, hvorfor det ikke er muligt på kvalificeret vis at kvantificere en eventuel beskæftigelseseffekt. F.eks. er det ikke muligt at sætte tal på, hvordan ændringer i sikkerhedsorganisation og arbejdsmiljøuddannelse påvirker sygefraværet.

Den forholdsvis store effekt på 5.000 personer kan derfor ikke verificeres. Det bemærkes, at regeringens samlede handlingsplan til at reducere sygefraværet ventes at øge beskæftigelsen med ca. 4.000 personer. Handlingsplanen bestod af betydeligt flere og mere omfattende forslag. Beskæftigelseseffekter på dette område er behæftet med betydelig usikkerhed, idet der ikke foreligger megen dokumentation for virkningen af forskellige tiltag.

11. Rummeligere arbejdsmarked

SF foreslår, at:

1. Der lægges langt større vægt på information og let tilgængelig vejledning om allerede eksisterende støtteordninger mv., i den kommende handlingsplan på handicapområdet.
2. Der sættes ind mod barriere for at handicappede kan færdiggøre nye uddannelser, som giver dem bredere jobmuligheder.

SF skønner at forslagene kan øge beskæftigelsen med 2.000 helårspersoner.

Bemærkninger

Det er uklart, hvad SF baserer dette skøn på. Det er generelt ikke muligt at vurdere en beskæftigelseseffekt på baggrund af, at der bliver informeret mere, og at der bliver lavet en lettere tilgængelig vejledning om eksisterende støtteordninger. Beskæftigelsesministeriet vurderer, at SF's forslag derfor har en meget begrænset beskæftigelseseffekt.

Det kan nævnes, at handicappedes muligheder på arbejdsmarkedet er et fokusområde for regeringen, og at der er igangsat en SFI-evaluering af regeringens handicapstrategi fra 2004 "Handicap og Job", som forventes offentliggjort i 2009.

12. Flere revalideringsforløb

Revalideringsordningen tilføres midler, så den dækker behovet for ledige med særlige behov, såsom enlige unge mødre. Målet er 5.000 flere i revalidering.

SF skønner, at forslaget kan øge beskæftigelsen med 6.000 helårspersoner.

Bemærkninger

Den angivne beskæftigelseeffekt er større end den opstillede målgruppe. Det er næppe sandsynligt, at hele målgruppen kommer i beskæftigelse permanent efterfølgende og ikke ville have haft en beskæftigelsechance uden revalideringsforløbet. Effekten må derfor være væsentligt mindre.

Det er samtidig ikke klart, hvordan brugen af revalidering skal øges, da den er baseret på visitation. Efter gældende regler kan revalidering ikke tilbydes, hvis det beskæftigelsesmæssige problem umiddelbart kan løses efter anden lovgivning eller tilbud efter beskæftigelsesloven. Det betyder også, at det at være ung enlig mor ikke i sig selv er nok til at blive berettiget til revalidering, som forudsætter problemer ud over ledighed, herunder begrænsninger i arbejdsevnen mv. Forslaget medfører merudgifter til revalidering.

13. Bedre sundhed gennem forebyggelse

SF henviser til deres sundhedsudspil af 7. maj 2008 *Et sundere Danmark – lige fordelt*, hvor det bl.a. foreslås at:

1. Sundhed skal tænkes ind i al lovgivning.
2. Oprettelse af en national ministeriel uafhængighed koordinationsenhed for sundhedsfremme, som i samarbejde med universiteterne bl.a. skal sikre forskning i sundhedsfremme og forebyggelse, og skabe ny evidensbaseret viden.
3. Differentierede afgifter og moms på sunde og usunde fødevarer, således at afgifterne på sunde (usunde) fødevarer falder (stiger).
4. Der skal laves aftaler med fødevarerindustrien om at reducere indholdet af salt, sukker og fedt i fødevarerne.
5. Tilgængeligheden til alkohol og cigaretter skal begrænses via påbud og aldersgrænsen for at købe disse varer hæves til 18 år.
6. En mere sammenhængende og forebyggende indsats overfor kronisk syge.

SF skønner, at forslagene kan øge beskæftigelsen med 2.000 helårspersoner.

Bemærkninger

Forslaget vil muligvis kunne påvirke befolkningens helbredsstilstand, men det er uklart i hvilket omfang. I forlængelse heraf er det Beskæftigelsesministeriets vurdering, at det ikke er muligt at vurdere en beskæftigelseeffekt af forslaget.

Forslaget vil medføre merudgifter.

14. Job til arbejdsløse fleksjobbere

SF foreslår, at:

- arbejdsløse fleksjobbere får frit valg med hensyn til hvor de søger hjælp med at finde et fleksjob. Hvis ikke kommunen kan finde et fleksjob indenfor en kortere periode, kan ledige fleksjobbere selv gå til andre aktører på området.

SF skønner, at forslaget øger beskæftigelsen med 3.000 helårspersoner.

Bemærkninger

Det fremgår af § 73 c i bekendtgørelse af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, at ledige fleksjobvisiterede allerede i dag har ret til at blive henvist til en anden aktør med henblik på etablering af fleksjob, når personen har været ledig i 6 måneder inden for 9 måneder efter visitationen til fleksjob. Det samme gælder, når personen har været i fleksjob eller ordinær beskæftigelse i 9 måneder inden for 18 måneder og derefter har modtaget ledighedsydelse i 6 måneder inden for 9 måneder.

Det fremgår ligeledes, at personer, der er visiteret til fleksjob, og som kommunen har vurderet fortsat opfylder betingelserne for fleksjob (i forbindelse med revisitation), skal henvises til anden aktør med henblik på etablering af fleksjob, når personen har været ledig i 12 måneder inden for 18 måneder efter visitationen til fleksjob. Det samme gælder, når personen har været i fleksjob eller ordinær beskæftigelse i 9 måneder inden for 18 måneder og derefter har modtaget ledighedsydelse i 12 måneder inden for 18 måneder.

Ved henvisning til anden aktør har den ledige fleksjobvisiterede i dag mulighed for at vælge mellem flere aktører.

Der er derfor ikke så meget nyt i SF's forslag. En beskæftigelseseffekt ville forudsætte dokumentation for, at andre aktører generelt skulle være væsentligt hurtigere end kommunerne til at skaffe ledige fleksjobvisiterede i arbejde tidligt i et ledighedsforløb. Beskæftigelsesministeriet har ikke kendskab til sådanne resultater.

Beskæftigelsesministeriets vurderer derfor ikke, at et frit aktørvalg på et tidligere tidspunkt end i dag i sig selv vil øge beskæftigelsen.

Det bemærkes i øvrigt, at en beskæftigelseseffekt af det foreslåede omfang svarer til, at antallet på ledighedsydelse omtrent halveres på permanent basis. Ordningen har igennem længere tid været i vækst og været vanskelig at nedbringe.

15. Bedre uddannelse er hurtigere uddannelse

SF foreslår, at der afsættes flere penge til bedre vejledning og kvalitet i uddannelserne samt genindførelse af praktikpladsgarantien.

SF skønner, at forslaget øger beskæftigelsen med 4.000 helårspersoner.

Bemærkninger

SF's skøn er primært et regneeksempel, hvor det antages at studietiden afkortes med i gennemsnit 1 måned.

Det er vurderingen, at SF's forslag vil have en begrænset beskæftigelsesvirkning.

Regeringen er enig i behovet for at få studerende hurtigere igennem uddannelses-systemet. Med Velfærdsaftalen i 2006 blev der indført en tidsbegrænsning på studerendes specialeskrivning.

16. Danskere bosat i Malmø vender hjem

SF foreslår en bedre informationsindsats med henblik på at tydeliggøre og præcisere de danske regler for familiesammenføringer i henhold til EU's bestemmelser om arbejdskraftens fri bevægelighed.

SF skønner, at forslaget øger beskæftigelsen med 2.000 helårspersoner.

Bemærkninger

Det er vurderingen, at der ikke vil være en beskæftigelseseffekt, da forslaget ikke ændrer på gældende regler. Hertil kommer, at der har været en betydelig stigning siden årtusindeskiftet i antallet af danskere, som bor i Skåneområdet, men som arbejder i Danmark. Da de danske pendlere således allerede arbejder i Danmark, vil der ikke være nogen beskæftigelseseffekt, hvis de flyttede tilbage til Danmark.

17. Afskaffelse af lukkedage

SF vil afskaffe løsevne lukkedage i daginstitutioner og skønner, at forslaget øger beskæftigelsen med 2.000 helårspersoner.

Bemærkninger

Effekten svarer til, hvad Familie- og Arbejdslivskommissionen vurderede i 2007. De vurderede samtidig, at forslaget ville medføre merudgifter på 475 mio. kr.

18. Mere uddannelse i fængslerne

SF foreslår, at indsatte får mulighed for at starte på uddannelse langt tidligere baseret på gode erfaringer fra forsøg i Statsfængslet Møgelkær.

SF skønner, at forslaget øger beskæftigelsen med 300 helårspersoner.

Bemærkninger

Beskæftigelsesministeriet har ikke grundlag for at vurdere skønnet. En effekt af uddannelse vil afhænge af, hvilken uddannelse der gennemføres, og hvad personerne alternativt ville lave i fravær af uddannelsen eller hvis den blev gennemført på et senere tidspunkt. Forslaget vil medføre merudgifter.